

Ο «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ» ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΕΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Η τηλεόραση, η οποία ανά πάσα στιγμή επιβεβαιώνει τη λογική του νικητή και του χαμένου, του ισχυρού και του αδυνάτου, του «πετυχημένου», του επώνυμου ασκεί **μια διαβρωτική επιρροή σε εμάς, αλλά κυρίως στη νεολαία μας**. Ασχολούμαστε περισσότερο με τα κάθε είδους αποκτήματα [κατά βάση υλικά αγαθά] και **χάνουμε σταδιακά την ανθρωπινότητά μας**. Διαθέτουμε, ολοένα και λιγότερο χρόνο για **ουσιαστική ζωή**. Γοητευόμαστε σε σημείο ψύχωσης με τις διασημότητες, τα είδωλα, τους «χαρισματικούς»! **Απομακρυνόμαστε εγωιστικά από διπλανό μας και ξεχάσαμε την αξία της συμμετοχικότητας στο γενικό καλό**. Οι **αξίες της συνεργασίας και της συνεισφοράς έχουν αντικατασταθεί από τον ανταγωνισμό και την αντιζηλία**. **Αναδύεται μια εκτεταμένη κοινωνική παθητικότητα και απελπισία μέσα από διαρκείς διαμάχες**. Ο άνθρωπος κατέστη απλό «εργαλείο»! **Μια κουλτούρα που μας οδηγεί στον ατομικισμό, τον εγωισμό και απανθρωπισμό**.

Το **φαινόμενο της ζωής είναι ανάδυση υπερπολυπλοκότητας**. Η ανθρώπινη κοινωνία είναι ό,τι πιο υπερπολύπλοκο υπάρχει, γιατί οι ανθρώπινες σχέσεις ξεπερνούν τα φυσικά όρια και επηρεάζονται από την βούληση και τις ανθρώπινες επιθυμίες, που είναι **άκρως αστάθμητες**. Ζούμε σε συνθήκες, που καμιά επιστήμη δεν μπορεί να προσεγγίσει με σχετική επιτυχία, παρά εκείνη του «**χάους**». Η **πραγματικότητα συνιστά ένα τεράστιο και ακατάληπτο σύνολο αλληλοεπιδράσεων και αναδράσεων**. Στην ουσία ό,τι μας περιβάλλει είναι ένα αποτέλεσμα διαρκούς αντιπαλότητας, είτε «δημιουργικού διαλόγου» μεταξύ των πραγμάτων. Το καυτό δίλημμα: **πολυπλοκότητα ή απλότητα!**

Η Φύση και η ζωή μάς διδάσκουν, ότι στο πολύπλοκο συνυπάρχουν και τα δύο. Συνήθως το **πολύπλοκο** έχει μια απλή προέλευση, ενώ εκείνο που φαίνεται επιφανειακά **απλό**, συνήθως, κρύβει κάτι πολύπλοκο. Η Γη μας είναι ένας μικρός Πλανήτης μέσα στο Σύμπαν, αλλά κρύβει μια άπειρη πολυποικιλότητα και μεταβλητότητα, επειδή όμως, είναι αποτέλεσμα αρμονίας συνιστά ωραιότητα και μοναδική **Οντότητα**. Ένα «απλό ζωικό μόριο» είναι ασύλληπτα πολύπλοκο, γιατί εμπεριέχει έναν ολόκληρο κόσμο. Ένα **αντικείμενο με αρμονική συνοχή φαίνεται γενικά απλό και ωραίο**.

Τα συναισθήματά μας παίζουν καιρικό ρόλο. Το μίσος πχ δίνει πιο «καθαρές απαντήσεις», ενώ η φιλία τρέφεται με **λεπτοφυείς και ευαίσθητες σχέσεις**. Η έλλειψη ενδιαφέροντος, συνήθως, προκαλεί απαξίωση. Η **υπεραπλούστευση** μάς οδηγεί σε «στερεότυπα», τα οποία δεν υπάρχουν στην πραγματικότητα. Πολύ εύκολα λέμε ότι οι αντίπαλοί μας είναι... «κακοί», μειονεκτούν ή ότι εμείς έχουμε δίκαιο, ενώ **σε όσους αγαπάμε ανακαλύπτουμε πάρα πολλά θετικά στοιχεία!**

Από τον Κάρολο Δαρβίνο οι βιολόγοι είχαν υιοθετήσει την αντίληψη, ότι ο **ανταγωνισμός** είναι η καθοριστική δύναμη για περαιτέρω εξέλιξη όλων των μορφών ζωής. Ο ανταγωνισμός, όμως, όπως διαπιστώνεται, ωθεί την εξέλιξη σε εκτροπή και διάσπαση. Απέναντι σε αυτή τη διασπαστική δύναμη του ανταγωνισμού αναπτύσσεται μια άλλη συμπληρωματική δύναμη, υπεύθυνη για τη συνοχή καθετί ζωντανού. **Άλλως δεν θα υπήρχαν, σύνολα, κοινότητες και κοινωνίες**. Σχεδόν όλα τα σπουδαία επιτεύγματα του ανθρώπου, που φαίνονται ότι οφείλονται στον **ανταγωνισμό κρύβουν και μια αντίρροπη δύναμη συνοχής και συνεργασίας**.

Τρεις είναι οι βαθμίδες «**συν-εργασίας**» των ατόμων, που αποβλέπουν σε κάποιο όφελος, αλλά διαφέρουν ποιοτικά, ως προς το σκοπό και τη μέθοδο. Στον **ανταγωνισμό τα αποτελέσματα είναι πιο εμφανή**, αλλά η μέθοδος αυτή **καταστρέφει τις ανθρώπινες σχέσεις** και τον ίδιο τον άνθρωπο, γιατί στηρίζεται στην αντιπαλότητα και την επικράτηση, **χωρίς κανένα όριο ηθικής συμπεριφοράς**. Ο **ανταγωνισμός είναι καταστροφικός και απομονώνει τους ανθρώπους**. Ο **συναγωνισμός**, με εξαίρεση την νεότερη αμβλυμμένη συναγωνιστική έννοια, βρίσκεται πιο κοντά στην **ευγενή άμιλλα**, που συνιστά εξιδανικευμένη έννοια: «**Ενθα γαρ άμιλλα ενταύθα και νίκη εστί**» (Αριστοτέλης). **Η όλη συν-εξέλιξη οφείλεται κυρίως σε έναν υγιή συναγωνισμό και την ευγενή άμιλλα**.

Οι άνθρωποι χωρίς αντιπαλότητες έρχονται πιο κοντά, αμιλλώνται για την ατομική βελτίωση, που συμβάλλει και στο γενικό καλό, καθόσον από τη **συνεργασία αναφέρονται κοινά αποτελέσματα**. Τα **άριστα**, όμως, επιτεύγματα **αναδύονται από ένα πιο λεπτοφύες επίπεδο συνεργασίας**, που υπερκαλύπτει και τον συναγωνισμό και την ευγενή άμιλλα. Από τον **δημιουργικό διάλογο**. Στις ανθρώπινες σχέσεις ο διάλογος δεν πρέπει να θεωρείται, ως μια απλή ανταλλαγή απόψεων, ούτε μια συζήτηση με την έννοια χτυπημάτων, δίκην παιγνιδιού επιτραπέζιας αντισφαίρισης [πινγκ πονγκ].

Ο **ουσιαστικός διάλογος συνιστά δημιουργία κατάλληλων συνθηκών ανάδυσης νέων απόψεων και λύσεων**. Συνήθως, στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων οι άνθρωποι προσέρχονται με «μη διαπραγματεύσιμες πεποιθήσεις», (κόκκινες γραμμές), που υπάρχουν και στις πιο απλές ακόμη διαφωνίες και συνήθως δύσκολα μπορεί κατανοηθούν ή να ερμηνευτούν, ως έχουν. Εντούτοις σε ένα **δημιουργικό διάλογο** οι απόψεις αυτές

μπορεί και πρέπει να κοινοποιηθούν, αλλά για λίγο να παραμείνουν στην άκρη μέχρι να βρεθεί ικανός τρόπος ικανοποίησης κατά τη διαδικασία της συλλογικής δημιουργικότητας.

Κάτω από ευνοϊκές συνθήκες η **συν-ομιλία πλημμυρίζει από δημιουργικότητα**. Σε αυτή τη φάση λέγεται ότι επικρατεί η «**δημιουργική ασάφεια**». Όντως μια τέτοια πολύτιμη φάση αναπτύσσεται **σε όλα τα είδη δημιουργίας** σε κάθε τέχνη. Και ο διάλογος είναι τέχνη, όπως η στρατηγική και η πολιτική. Πρόκειται για μια «**τυρβώδη**» διαδικασία **ανάλυσης, σύγκρισης, επιλογής και σύνθεσης**. Τότε τα θέματα αναλύονται ελεύθερα, σε λεπτότερα στοιχεία που αντιπαρατίθενται και ανασυντίθενται σε **νέες απόψεις και συνδυασμούς**. **Από την αρμονική αυτή σύνθεση αναδύονται νέες προσεγγίσεις που οδηγούν σε λύσεις που καμία από τις μεμονωμένες απόψεις δεν ήταν δυνατόν να προβλέψει**.

Επιγραμματικά, τα κρίσιμα στοιχεία ευδόκιμου **δημιουργικού διαλόγου** είναι:

- **Η αυθεντικότητα** ήτοι η **ειλικρίνεια** των μερών [αξία αλήθειας].
- **Η καλή διάθεση και ευγένεια** [αξία του κάλλους].
- **Η υπευθυνότητα** ήτοι το θεμέλιο της **ηθική στάσης** [αξία του αγαθού].
- **Η πίστη για το κοινό αποτέλεσμα** της συνεργασίας [αξία της **ιερότητας**].

Τότε, και μόνον τότε, το κάθε μέρος αναλαμβάνει με καλή διάθεση και ευπρέπεια την αληθή ευθύνη του έναντι της όλης διαδικασίας. **Οι συνθήκες του διαλόγου ξαφνιάζουν θετικά, γιατί αναδύονται απροσδόκητες ιδανικές λύσεις**. Τα μέρη θεωρούν τον εαυτό τους νικητή [win-win], γιατί έχουν συμβάλει στο αναδυόμενο κοινό αποτέλεσμα. **Δεν έχουμε, τότε, έναν απλό συμβιβασμό**. Ο **συμβιβασμός συνήθως είναι χειρότερος από την ήττα, ακόμη και ως έντιμος**, γιατί όλοι αισθάνονται ότι υπέκυψαν στην ανάγκη και συνήθως χωρίζονται σε νικητές και ηττημένους.

Στην περίπτωση περισσοτέρων μερών το πρόβλημα γίνεται πιο σύνθετο. **Από μια αρμονική σύνθεση μέσα στο πλαίσιο της χρυσής τομής και του άριστου μέτρου [μετριοπάθεια] αναδύονται και πάλι νέες λύσεις από τις οποίες επωφελούνται όλοι**. Όλες οι αξίες πρέπει να θεωρούνται **ταυτόχρονα μέσα στο πλαίσιο της χρυσής αναλογίας [τομής] και του μέτρου**. Όσο επικίνδυνο είναι να κυριαρχεί σε απόλυτο βαθμό μία αξία, άλλο τόσο καταστροφικό για την αρμονία είναι το να παραβλέπεται μια άλλη αξία. Ήτοι: στον ανταγωνισμό συνήθως επιβάλλεται ο ισχυρότερος, αλλά τότε ο δεσμός είναι ασταθής και διαρκεί, όσο υπάρχει η δύναμη επιβολής. Ο ισχυρότερος δεσμός επιτυγχάνεται **με τον δημιουργικό διάλογο** μεταξύ των μερών, **επειδή γίνεται κοινά αποδεχτός και είναι πιο σταθερός**.

Η βιολογία και η κοινωνιολογία αναζητούν μια τέτοια δύναμη συνοχής, που δεν έχει άλλο παρά **αγάπη**. Η ζωογόνος δύναμη της ζωής. Ο δημιουργικός διάλογος φέρνει όλα τα όντα της φύσεως σε αρμονική σύνθεση, ακόμη και τα αντίθετα, μέσα στο πλαίσιο της χρυσής αναλογίας [τομής] και του άριστου μέτρου. **Τότε αναδύονται νέες δυνάμεις, που δεν μπορούν να δώσουν τα επιμέρους στοιχεία**. Ο δημιουργικός διάλογος στην εποχή μας είναι απαραίτητος, καθόσον μπορεί να συνθέσει πολλές αξίες [αλήθεια, κάλλος, αγαθό, ιερό] και **απαιτεί δια βίου άσκηση**. Είναι κοινή πεποίθηση όλων μας, ότι μας ενώνουν μόνον οι κοινές αξίες μας, τις οποίες αποκλειστικά ο άνθρωπος δημιουργεί, λόγω συνειδητότητας του χρόνου, της παράδοσης και του καθήκοντος για το μέλλον.

Η εποχή μας, δυστυχώς, κυριαρχείται από τον ανταγωνισμό, ο οποίος απομονώνει τους ανθρώπους και καταστρέφει την αγνή αγάπη που συνέχει την κοινωνία. **Οι άνθρωποι, όμως, είναι υποχρεωμένοι να αντιμετωπίσουν τα τεράστια προβλήματα επιβίωσης και ανάπτυξης που δεν ξεπερνιούνται από μεμονωμένα άτομα**.

Οφείλουμε, ως πρώτιστο καθήκον, να καλλιεργούμε τον **δημιουργικό διάλογο** που αναδύεται πάντα στη **χρυσή τομή** και από τον οποίο αναδύεται η ύπατη αρετή η **αγάπη της αγάπης** [το αγαπάν την αγάπη], που τόσο μας λείπει και επιζητούμε εναγωνίως στις μέρες μας.

Προφανέστατα ο **δημιουργικός διάλογος μεταξύ των Μελών κάθε Οικογένειας συνιστά τον ΜΟΝΑΔΙΚΟ τρόπο επίλυσης, των οποιωνδήποτε διαφορών που οπωσδήποτε προκύπτουν!**

Η βία και η αυθαιρεσία διαλύουν συθέμελα την Οικογένεια, οπότε **αναδύεται η δυστυχία!**

Δημήτρης Μπάκας
10 Νοε 2023